

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COSTUMS NOCTURNS DE NERÓ A ROMA

Nero petulantiam, luxuriam, auaritiam, crudelitatem exercuit. Post crepusculum popinas inibat¹ circumque uicos uagabatur; redeuntes² a cena uerberare ac uulnerare cloacisque demergere solebat, tabernas etiam expilare. Saepe in eius modi rixis periculum uitae adiit³: prope ad necem caesus est a senatore, cuius uxorem attrectauerat. (SUETONI, *Vida dels dotze cèsars. Neró*, 26)

¹ És el pretèrit imperfet d'indicatiu del verb *ineo*.

² Fixeu-vos en el significat d'aquest mot que us donem en el lèxic.

³ És el pretèrit perfet d'indicatiu del verb *adeo*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

adeo, adii, aditum: afrontar.

attrecto (1): grapejar.

caedo, cecidi, caesum (3): colpejar.

exerceo, exercui, exercitum (2): practicar.

Nero, Neronis (m.): Neró.

rediens, redeuntis (m.): el que tornava [d'un lloc].

taberna, -ae (f.): botiga.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Quin dels sintagmes proposats pot substituir els mots assenyalats amb negreta en cada número per tal d'obtenir una nova frase **sinònima que sigui correcta sintàcticament**? Recordeu que una elecció errònia serà penalitzada.

1. Nero **petulantiam et luxuriam** exercuit.

- a. huius.
- b. harum.
- c. has.

2. **Cuius** uxorem Nero attrectauerat.

- a. senatori.
- b. senatore.
- c. senatoris.

3. Nero prope ad necem **caesus est** a senatore.
 a. caeditur.
 b. cecidisse fama est.
 c. cecidit.
4. **Post crepusculum** Nero popinas inibat.
 a. sole oriente.
 b. inclinatio iam die.
 c. cum sol oriebatur.

Exercici 3 [2 punts]

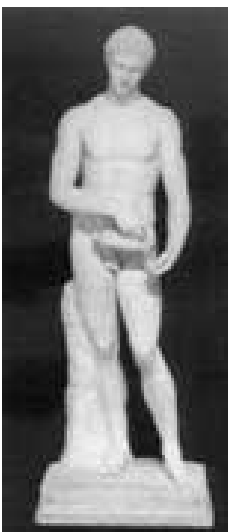
Observeu bé les obres d'època antiga identificades amb les lletres A a E i el conjunt d'obres artístiques posteriors numerades de l'1 al 8 que s'hi han inspirat **totalment o en part**. Establiu correspondències correctes entre les antigues i les posteriors (per exemple A2, B5, etc.), en el benentès que **no tots els exemplars antics** tenen un corresponent posterior i que **un exemplar antic pot tenir diferents corresponents posteriors**.

A

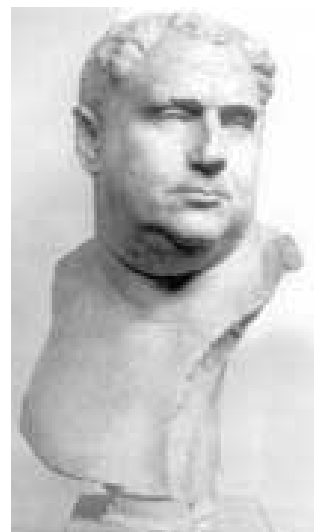
B

C

D

E

1

2

3

4

5

6

7

8

Exercici 4 [2 punts]

Els romans, per iniciar la conquesta del territori hispànic, van desembarcar a Empúries i, seguidament, van fundar Tàrraco. Escolliu **una i només una d'aquestes dues ciutats** i feu-ne un plànol **tan acurat com sigui possible**, amb la indicació del nord geogràfic i dels accidents més importants (mar, riu, etc.). També hi hauran de figurar **indicats clarament** les construccions i els àmbits públics més importants que hi havia (per exemple: muralles, port, fòrum, temples, amfiteatre, vies d'accés, etc.). A continuació, situeu el moment de la fundació de la ciutat i escriviu una breu història del seu desenvolupament dins del món romà (importància, causes de la seva decadència, etc.).

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, (4) i exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COSTUMS NOCTURNS DE NERÓ A ROMA

Nero petulantiam, luxuriam, auaritiam, crudelitatem exercuit. Post crepusculum popinas inibat¹ circumque uicos uagabatur; redeuntes² a cena uerberare ac uulnerare cloacisque demergere solebat, tabernas etiam expilare. Saepe in eius modi rixis periculum uitae adiit³: prope ad necem caesus est a senatore, cuius uxorem attrectauerat. (SUETONI, *Vida dels dotze cèsars. Neró*,26)

¹ És el pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb *ineo*.

² Fixeu-vos en el significat d'aquest mot que us donem en el lèxic.

³ És el pretèrit perfecte d'indicatiu del verb *adeo*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

adeo, adii, aditum: afrontar.

attrecto (1): grapejar.

caedo, cecidi, caesum (3): colpejar.

exerceo, exercui, exercitum (2): practicar.

Nero, Neronis (m.): Neró.

rediens, redeuntis (m.): el que tornava [d'un lloc].

taberna, -ae (f.): botiga.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

D'acord amb **el sentit del text** que acabeu de traduir, quina de les formes proposades en cada número es pot introduir a la frase **sense que gairebé en variï el significat**? Recordeu que una elecció errònia serà penalitzada.

1. Nero circum uicos _____ uagabatur.

- a. Romae.
- b. redeuntes.
- c. eiusdem.

2. Nero _____ tabernas expilare solebat.

- a. eorum.
- b. ipse.
- c. ad necem.

3. Nero in rixis periculum uitae _____ adiit.
a. suorum.
b. suae.
c. senatoris.
4. Nero redeuntes a cena uerberare cloacisque demergere _____ solebat.
a. auaritia et luxuria.
b. crudelitatem.
c. eos.

Exercici 3 [2 punts]

Imagineu-vos que sou l'editor de l'obra de B. Brecht, *Els afers del senyor Juli Cèsar*. Per fer entenedor el text al gran públic heu de posar unes notes a peu de pàgina que expliquin els noms i els conceptes assenyalats amb negreta. Redacteu **notes breus** (50 paraules com a màxim) que continguin **els trets més significatius** de cadascun d'ells. **Fixeu-vos en l'exemple que us donem**, a propòsit del mot «Subura».

Avui al matí, cap a les onze, baixaven per la Subura¹ uns escamots de gent jove amb braçals blancs. És la milícia ciutadana del senyor **Ciceró**, que darrerament s'ha reclutat a corre-cuita entre la gent de l'estament dels **cavallers**. El poble se'ls mirava amb curiositat i en silenci. He vist a les finestres esquifides, amagats entre la roba estesa amb cordes damunt el carrer, més d'un rostre ple de sorpresa. El senyor Ciceró protegeix la seva República.

A migdia hem rebut l'explicació per a aquesta demostració de força, i ens ha arribat en forma d'unes murmuracions sobtades però ben determinades. Sembla que els **catilinaris** han plantat a **Etrúria** les àguiles catilinàries. És el començament de la guerra civil? Sembla també que han muntat en peu de guerra una legió d'antics legionaris de **Sul·la**. Efectivament, a Etrúria han estat instal·lats molts legionaris de Sul·la, i, naturalment, tenen les terres carregades d'hipoteques. El cultiu del blat fet a la menuda no rendeix.

---

¹ Subura era un barri de Roma situat entre el Quirinal i el Viminal on vivien gent de costums poc recomanables (lladres, cortesanes, gladiadors, etc.).

Exercici 4 [2 punts]

El llatí, com totes les llengües, va anar variant al llarg de la seva història. Generalment, els estudiosos n'han distingit sis grans tipus diferents d'acord amb aquesta evolució: llatí arcaic, llatí clàssic, llatí postclàssic, llatí tardà, llatí medieval i llatí humanístic o neollatí. En un mínim de quinze línies (aprox. 150 mots) definiu cadascun d'aquests conceptes, tot establint-ne la cronologia aproximada i les característiques més rellevants. Si coneixeu algun autor que pugui exemplificar cadascun dels tipus, anoteu-lo.

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

SUÏCIDI DE SÈNECA I DE LA SEVA DONA

Vbi haec uerba Seneca disseruit, complectitur uxorem et eam rogat ut temperaret dolorem et desiderium mariti toleraret. Illa tamen quoque manum percussoris exposcit. Tum eodem ferro brachia exsoluunt. Seneca, quoniam senile corpus lenta effugia sanguini praebebat, crurum uenas quoque abrumpit. (TÀCIT, *Annals*, 15, 63)

LÈXIC (per ordre alfabètic)

crus, cruris (n.): cama.

dissero, disserui, dissertum (3): pronunciar.

exposco, exposci, exposcitum (3): reclamar.

exsoluo, exsolui, exsolutum (3): obrir-se, tallar-se.

ferrum, -i (n.): ganivet.

percussor, -oris (m.): executor [l'encarregat de tallar-los les venes].

praebeo, praebui, praebitum (2): causar.

quoniam (conj. causal): com que.

tempero (1): moderar.

ubi (conj. temporal): després que.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Substituïu els mots assenyalats amb negreta per la forma equivalent dels mots que hi ha enunciat entre parèntesis. Fixeu-vos en la indicació del **gènere gramatical dels substantius**.

1. Senile corpus **lenta effugia** sanguini praebebat. (*rapidus, -a, -um / egressus, -us* m.)
2. **Senile corpus** lenta effugia sanguini praebebat. (*altus, -a, -um / uulnus, -eris* n.)

Exercici 3 [2 punts]

Observeu bé les il·lustracions que hi ha a continuació i identifiqueu, si pot ser amb el nom llatí, l'habitació o àmbit de la casa romana a què corresponen. A continuació **raoneu molt breument** quins elements us han fet decidir la resposta.

Número 1

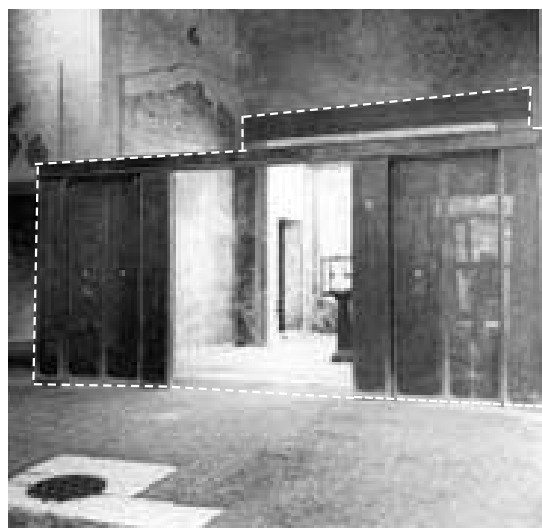
Número 2

Número 3

Número 4

Número 5

Exercici 4 [2 punts]

Escolliu **un i només un (A o B)** dels dos textos següents i comenteu-lo en un mínim de quinze línies (aprox. 150 paraules), seguint les indicacions que us donem.

A. Quan la joventut se'n vagi, la bellesa també se n'anirà, i després de sobte vostè descobrirà que ja no li queden trumfos... Cada mes que s'escola l'acosta més a una cosa horrorosa. El temps n'està gelós, de vostè, i guerreja contra els seus lliris i les seves roses. Es tornarà groguenc, se li enfonsaran les galtes i se li apagarà la mirada... Ah! Aprofiti la joventut ara que la té. No malbarati l'or dels dies escoltant els que són avorrits... Visqui! Visqui aquesta vida meravellosa! Que res no li passi per alt. (O. WILDE, *El retrat de Dorian Gray*)

Indicacions per al comentari: 1. Quina és la idea principal del text? 2. Relacioneu-la amb els temes de la poesia d'Horaci i, concretament, amb un dels seus tòpics més coneguts. 3. A què es refereix l'autor quan diu: una cosa horrorosa? 4. Quina edat li faríeu aproximadament a qui parla i a aquell a qui es dirigeix tractant-lo de «vostè»? Per què? 5. Què significa l'expressió el temps guerreja contra els seus lliris i les seves roses? Per què esmenta aquestes dues flors?

B. No sé si valdrà la pena escriure les vicissituds del poble romà des de la fundació de la ciutat, perquè m'adono que és una cosa no solament antiga sinó també molt coneguda... La tasca requereix un gran esforç, perquè haig de recular més de set-cents anys i perquè tot això va tenir uns inicis molt insignificants i ha crescut tant que actualment ja no pot suportar el pes de la seva pròpia grandesa... No tinc intenció ni d'afirmar ni de rebutjar els esdeveniments d'abans de la fundació o els que s'esdevingueren en el moment just de la fundació, fets que la tradició ens ha transmès més embellits de faules que no pas de documentació segura... El més saludable i profitós del coneixement dels fets és precisament que el lector conegui els múltiples exemples que estan dipositats en el record il·lustre per tal que compregui el que cal imitar i el que cal rebutjar.

Indicacions per al comentari: 1. Així comença l'obra d'un literat romà que va viure entre els segles I aC i I dC. Digueu el seu nom i el títol i el tema de l'obra. 2. Quines idees expressades en el text us han fet deduir les vostres respostes anteriors? 3. Digueu el gènere literari a què pertany aquesta obra i descriuiu les característiques d'aquest gènere, corroborant-les (quan sigui possible) amb algunes de les frases que el mateix autor escriu en el text que esteu comentant. 4. A què es refereix l'autor quan diu: fets que la tradició ens ha transmès més embellits de faules que no pas de documentació segura?

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, (4) i exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

SUÏCIDI DE SÈNECA I DE LA SEVA DONA

Vbi haec uerba Seneca disseruit, complectitur uxorem et eam rogat ut temperaret dolorem et desiderium mariti toleraret. Illa tamen quoque manum percussoris exposcit. Tum eodem ferro brachia exsoluunt. Seneca, quoniam senile corpus lenta effugia sanguini praebebat, crurum uenas quoque abrumpit. (TÀCIT, *Annals*, 15, 63)

LÈXIC (per ordre alfabètic)

crus, cruris (n.): cama.

dissero, disserui, dissertum (3): pronunciar.

exposco, expoposci, exposcitum (3): reclamar.

exsoluo, exsolui, exsolutum (3): obrir-se, tallar-se.

ferrum, -i (n.): ganivet.

percussor, -oris (m.): executor [l'encarregat de tallar-los les venes].

praebeo, praebeui, praebitum (2): causar.

quoniam (conj. causal): com que.

tempero (1): moderar.

ubi (conj. temporal): després que.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Quina forma verbal del verb DICO, DIXI, DICTVM (3) podeu introduir en cadascun dels espais buits per tal d'obtenir una frase correcta? Recordeu que una elecció errònia serà penalitzada.

1. Haec uerba Seneca ac uxor _____.

- dicta sunt.
- dicens.
- dicunt.

2. His uerbis _____, Seneca uxorem complectitur.

- dicit.
- dictis.
- dictum est.

3. Haec uerba Seneca _____ et uxorem complectitur.
a. dicere.
b. dicit.
c. dicitur.

4. Seneca, haec uerba _____, uxorem complectitur.
a. dicens.
b. dicta.
c. dixisse.

Exercici 3 [2 punts]

Agrupeu els següents personatges per èpoques segons pertanyin a: A) l'època monàrquica, B) l'època republicana, C) l'època del principat, o D) l'època del dominat. Si n'hi ha algun que va viure a cavall de dues èpoques, indiqueu-ho.

1. PLAUTE
2. ADRIÀ
3. TARQUINI PRISC
4. HORACI
5. CATÓ EL CENSOR
6. RÒMUL AUGÚSTUL
7. DIOCLECIÀ
8. LUCRÈCIA
9. SUL·LA
10. NUMITOR
11. LÈPID
12. CONSTANTÍ
13. TRAJÀ
14. POMPEU EL GRAN
15. P. CORNELI ESCIPIÓ AFRICÀ

Exercici 4 [2 punts]

Escolliu **un i només un (A o B)** dels dos textos següents i comenteu-lo en un mínim de quinze línies (aprox. 150 paraules), seguint les indicacions que us donem.

A. Quan la joventut se'n vagi, la bellesa també se n'anirà, i després de sobte vostè descobrirà que ja no li queden trumfos... Cada mes que s'escola l'acosta més a una cosa horrorosa. El temps n'està gelós, de vostè, i guerreja contra els seus lliris i les seves roses. Es tornarà groguenc, se li enfonsaran les galtes i se li apagarà la mirada... Ah! Aprofiti la joventut ara que la té. No malbarati l'or dels dies escoltant els que són avorrits... Visqui! Visqui aquesta vida meravellosa! Que res no li passi per alt. (O. WILDE, *El retrat de Dorian Gray*)

Indicacions per al comentari: 1. Quina és la idea principal del text? 2. Relacioneu-la amb els temes de la poesia d'Horaci i, concretament, amb un dels seus tòpics més coneguts. 3. A què es refereix l'autor quan diu: una cosa horrorosa? 4. Quina edat li faríeu aproximadament a qui parla i a aquell a qui es dirigeix tractant-lo de «vostè»? Per què? 5. Què significa l'expressió el temps guerreja contra els seus lliris i les seves roses? Per què esmenta aquestes dues flors?

B. *S'anomenen clàssics els llibres que esdevenen una riquesa per a aquell que els ha llegit i els ha estimat. De fet, les lectures que hom fa de jove poden ser poc profitoses per impaciència, per distracció, per inexperiència de la vida. Potser són formatives en el sentit que «donen una forma» a l'experiència futura, tot proporcionant models, continguts, termes de comparació, esquemes de classificació, escales de valors, paradigmes de bellesa: coses, en definitiva, que continuen actuant encara que hom no recordi res o gairebé res del llibre llegit en la joventut. (I. CALVINO, *Per què llegir els clàssics?*)*

Indicacions per al comentari: 1. Expliqueu la idea principal del text amb mots diferents dels emprats per l'autor. 2. Anoteu el títol o el tema d'algun llibre o fragment que hàgiu llegit de la literatura llatina i, tot seguit, digueu en quin aspecte penseu que us ha estat «formatiu». 3. Quins models o valors creieu que us ha transmès la seva lectura? 4. Penseu que el concepte «clàssic» es pot aplicar a altres activitats de l'esperit que no siguin la literatura? A quines, per exemple? 5. El qualificatiu «clàssic» no sempre s'usa en el sentit definit aquí. Escriviu frases en què «clàssic» tingui un significat diferent i expliqueu-lo.